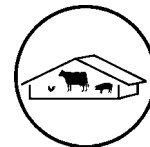

Výskumný ústav živočíšnej výroby N I T R A**Ústav technológie chovu zvierat a ekológie**

Tel.: 087/ 546 272, Fax: 087/ 546 483, E-mail: techno@vuzv.sk

Riešenie podstielaného ležiskového boxu

Základom technologického systému pre chov kráv je ustajňovací priestor, ktorý musí umožňovať:

- prirodzené správanie kráv
- čistotu kráv
- vysokú produktivitu práce
- ekologické požiadavky

Najlepšie možnosti pre dodržanie uvedených požiadaviek poskytuje voľné ustajnenie s podstielanými ležiskovými boxami. Dokonalé využitie predností ležiskových boxov je závislé na správnej voľbe ich rozmerov podľa rámca dobytky. Pre dojnice holštajnského typu s hmotnosťou 590 - 725 kg sa majú byť boxy:

- dlhé minimálne 2400 mm, kratšie boxy 2200 mm sa môžu použiť iba bez pevnej čelnej steny
- široké 1200 mm.

Priestor ležiskových boxov vymedzujú bočné zábrany. Zbrana má byť vysoká 1100 - 1200 mm od podlahy boxu (výška, v ktorej sa inštaluje kohútiková zábrana). Výška spodnej trubky zábrany v zadnej časti boxu má byť 400 mm od podlahy boxu, aby sa kravy pri ležaní nemohli pod ňu dostať panvou a v prednej časti 300 mm, aby mohli kravy nad ňou manipulovať hlavou pri vstávaní a líhaní.

Polohu dojnice pri kalení a močení v boxe vymedzuje kohútiková zábrana. Táto zábrana zabraňuje dojniciam vstupovať hlbšie do boxu, ale pritom jej vytvára priestor pre manipuláciu s hlavou pri vstávaní a líhaní. Pre dojnice holštajnského typu sa odporúča montovať túto zábranu do výšky 1100 mm a umiestniť ju vo vzdialenosti 1900 mm meraných diagonálne od zadnej hrany boxu. Zábrana sa montuje ako prestaviteľná a mala by sa nastavovať pre každé stádo tak, aby umožňovala pohodlné vstávanie a líhanie najväčších kráv a pritom zabraňovala kalitiť do boxu najmenším kravám.

Pre vymedzenie priestoru pre telo a hlavu môže byť v boxe umiestnená tzv. hrudná doska, ktorá vyčnieva 100 mm nad podlahou boxu. Jej optimálne umiestnenie je 1850 až 1900 mm od zadnej hrany boxu.

Rozhodujúcim faktorom pre pohodlie kráv, okrem priestorových parametrov boxov, je podlaha boxu, na ktorej dojnice ležia. Dojnice uprednostňujú mäkkú podlahu s dobrými izolačnými vlastnosťami. Pre tento účel sa v našich podmienkach najviac využíva slama. Mala by mať hrúbku minimálne 150 mm, aby vytvárala dobre formovateľné lôžko pre telo dojníc a dobre izolovala.

Podstielané ležiskové boxy sa riešia ako vyvýšené s rovnou podlahou alebo prehĺbené so stielivým prahom. Boxy s rovnou podlahou vyžadujú väčšie množstvo podstielky (4 kg slamy na kus a deň v dvoch dávkach). V prehĺbených boxoch vynášaníu slamy z boxu pri migrácii kráv bráni stielivý prah. Výška tohoto prahu má byť minimálne 150 mm. Do týchto boxov sa môže podstielat menej slamy.

